

नेपाल सरकार
युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं ।

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनको दफा ५(३) बमोजिम
सार्वजनिक गरिएको सूचनाको स्वतस्फूर्त प्रकाशन
(२०८० माघ, फागुन र चैत्रसम्म)

प्रकाशक:

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
कर्मचारी प्रशासन शाखा
सिंहदरबार, काठमाडौं

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनको दफा ५(३) अनुसार सार्वजनिक गरिएको
२०८० माघ, फागुन र चैत्रसम्मको सूचनाको स्वतस्फूर्त प्रकाशन

१. युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति:

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय देशको प्रमुख श्रमशक्ति र उर्जाका रूपमा रहेका युवाहरूको समग्र विकास र खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि जिम्मेवार प्रमुख केन्द्रीय निकायका रूपमा २०६५ सालमा स्थापना भएको मन्त्रालय हो । युवा विकास तथा परिचालन र खेलकुदको विकासका लागि नीति निर्माण, नीति कार्यान्वयनका लागि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने र सोको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नु गराउनु यस मन्त्रालयको प्रमुख कार्य रहेको छ ।

२. युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार:

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई प्राप्त कार्यदेश र जिम्मेवारीको क्षेत्र देहाय बमोजिम रहेको छ:

१ युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन युवा, खेलकुद र स्काउटसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड;

१. राष्ट्रियस्तरका खेलकुद संघसंस्थाको नियमन र समन्वय;
२. राष्ट्रिय, प्रादेशिक र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा खेलकुद विकास र प्रवर्द्धन;
३. राष्ट्रिय, प्रादेशिक र अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता;
४. युवा जागरण तथा विकास;
५. राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्;
६. युवा स्वरोजगार कोष;
७. मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय;
८. मन्त्रालयसम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन;
९. मन्त्रालयको विषय क्षेत्रसँग सम्बन्धित सेवा, समूह र उपसमूहको सञ्चालन ।

उक्त नियमावलीले युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई युवा विकास तथा परिचालन र खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि जिम्मेवार र अधिकारसम्पन्न तथा उत्तरदायी केन्द्रीय निकायका रूपमा स्थापित गरी नीतिगत व्यवस्थापन, समन्वय, नियमनका लागि देहायका अधिकारक्षेत्र प्रदान गरेको छ:

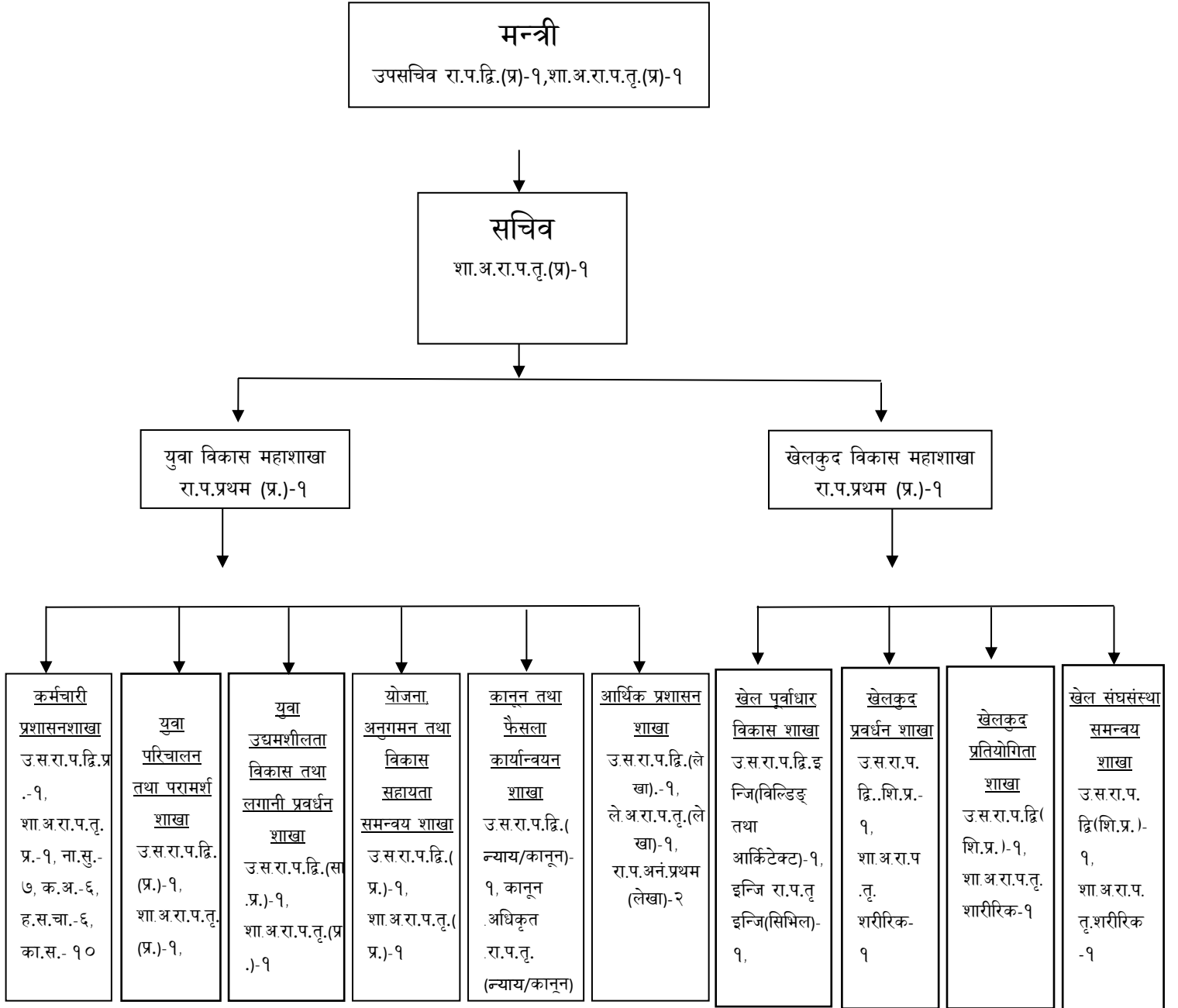
- नीतिगत विकास व्यवस्थापनको अधिकार क्षेत्र
- नियमनात्मक र नियन्त्रणात्मक अधिकार क्षेत्र
- सहकार्यात्मक र साझेदारीको अधिकार क्षेत्र
- विकासात्मक अधिकारक्षेत्र

- अनुसन्धानात्मक र सुधारात्मक अधिकार क्षेत्र
- समन्वयात्मक अधिकार क्षेत्र
- संस्थागत व्यवस्थापकीय अधिकार क्षेत्र
- वित्तीय व्यवस्थापकीय तथा स्रोत परिचालन अधिकार क्षेत्र
- अन्तराष्ट्रिय सम्पर्क र सम्बन्धको परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने अधिकार क्षेत्र

३. युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको संरचना, कर्मचारी सङ्ख्या र कार्य विवरणः

मन्त्रालयस्तरीय संगठनात्मक व्यवस्था मात्र रहेको युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयमा एकजना विभागीय मन्त्री, नेपाल सरकारको राजपत्रांकित विशिष्ट श्रेणीको सचिव एक जना र नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूहको सहसचिव एक र नेपाल शिक्षा सेवाको सहसचिव एक गरी दुईजना सहसचिवको व्यवस्था रहेको छ । हाल मन्त्रालयमा दुईवटा महाशाखा र दशवटा शाखाको व्यवस्था रहेको छ । मन्त्रालयको वर्तमान संगठनात्मक संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

प्रस्तावित संगठन संरचना र दरबन्दी विवरण

कर्मचारी सङ्ख्या

क्र.सं.	तह	सेवा समूह	साविक स्वीकृत	
			दरबन्दी	जम्मा दरबन्दी
१	रा.प.विशिष्ट		१	१
२	रा.प.प्रथम	प्रशासन	१	२
		शिक्षा	१	
३	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	५	११
		शिक्षा	३	
		लेखा	१	
		इन्जीनियर	१	
		कानून	१	
४	रा.प.तृतीय	प्रशासन	६	१२
		शिक्षा	३	
		लेखा	१	
		कानून	१	
		इन्जीनियर	१	
५	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	७	१५
		विविध	६	
		लेखा	२	
६	श्रेणी विहिन	हलुका सवारी चालक	६	६
		कार्यालय सहयोगी	१०	१०
जम्मा			५७	

युवा विकास महाशाखा

<p>महाशाखा र अन्तरगतका शाखाहरु</p>	<p>कार्यजिम्मेवारी र कार्यविवरण</p>
<p>युवा विकास महाशाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> • युवा विकास राष्ट्रिय नीति, रणनीति तर्जुमा परिमार्जन र कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्य, • राष्ट्रिय युवा परिषद् सम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय, • युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष सम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय, • राष्ट्रिय युवा परिषद् र युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषको सम्पर्क महाशाखाको कार्य, • युथ भिजन-२०२५ को कार्ययोजना तयारी तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यको समन्वय र अनुगमन, • राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय युवा अनुभव आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य, • युवा सम्बन्धी राष्ट्रिय स्तरका संघसंस्थाहरूको सम्पर्क, सम्बन्ध, समन्वय र नियमन सम्बन्धी कार्य, • युवासँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघसंस्थाहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य, • युवा सम्बद्ध कार्यको सन्दर्भमा संयुक्त राष्ट्रसंघ र अन्य दातृ निकायहरूसँगको समन्वय सम्बन्धी कार्य, • अन्तर्राष्ट्रिय युवा महोत्सव, भेला र सम्मेलनमा सहभागिता सम्बन्धी कार्य, • प्रदेश र स्थानीय तहमा युवा परिचालन एवं विकास सम्बन्धी कार्यहरूको सहजीकरण, क्षमता विकास र समन्वय, • सार्क युथ चार्ट सम्बन्धी कार्य, • युवा विकासका सन्दर्भमा मित्र राष्ट्रहरूसँग समझदारी (MoU) गर्ने कार्य, • नेपाल स्थित विभिन्न राजदूतावास तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थामार्फत नेपालमा आउने युवा स्वयंसेवकहरूको सेवासम्बन्धी कार्य, • संघीय युवा विकासका कार्यक्रमहरूको अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य, • राष्ट्रिय युवा परिषद्, युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष र अन्य सरकारी निकायद्वारा सञ्चालन गरिने सीपमूलक तालिम तथा स्वरोजगारमूलक तालिम सम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय, • युवा लक्षित र मागमा आधारित सीप विकास तालिम कार्यक्रमको पहिचान र सञ्चालनमा समन्वय, • युवा स्वयंसेवक परिचालन कार्यको समन्वय तथा निर्देशन, • युवा सूचना केन्द्र सम्बन्धी कार्यको समन्वय, • राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवस तथा महोत्सव सम्बन्धी कार्यको समन्वय, • राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान सम्बन्धी कार्य, • राष्ट्रिय विकासमा युवा परिचालन कार्यको समन्वय,

	<ul style="list-style-type: none"> • युवासम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, अभिसन्धि, प्रोटोकल तथा संयुक्त राष्ट्रसंघका विशेष उल्लेख हरू सम्बन्धी कार्यको कार्यान्वयन कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको अनुगमन सम्बन्धी कार्य, • युवा परिचालन सम्बन्धी द्विपक्षीय समझदारी सम्बन्धी कार्य, • लक्षित युवाहरूमा मनोपरामर्श एवं सकरात्मक सोचको प्रवाह गर्ने क्रियाकलापहरूको पहिचान गरी लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन, • युवासँग सम्बन्धित लेख, रचना तथा सन्देशमूलक सामग्री उत्पादन गरी विभिन्न सञ्चार माध्यमद्वारा प्रचार-प्रसार सम्बन्धी कार्य, • नेपाल स्काउटसम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय, • तोकिए बमोजिमका अन्य काम ।
--	--

महाशाखा अन्तरगतका शाखाहरू

- कर्मचारी प्रशासन शाखा,
- आर्थिक प्रशासन शाखा
- युवा परिचालन तथा परामर्श शाखा,
- युवा उद्यमशीलता विकास तथा लगानी प्रवर्धन शाखा,
- योजना, अनुगमन तथा विकास सहायता समन्वय शाखा
- कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा।

१) कर्मचारी प्रशासन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- मन्त्रालय र अन्तर्गतको सेवा समूहका पदाधिकारीहरूको कर्मचारी व्यवस्थापन संग सम्बन्धित सम्पूर्ण कार्यहरू (जस्तै:नियुक्ति, पदस्थापना, विभागीय कार्यवाही, सरुवा, बढुवा, राजिनामा, अवकाश आदि) सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालय सम्बन्धित सेवा समूह अन्तर्गतका पदहरू सृजना एवं परिपूर्तिका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।
- प्रोत्साहन तथा पुरस्कारका लागि योग्य कर्मचारीहरू छनौट गर्न सिफारिस गर्ने ।
- मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको आन्तरिक बढुवा सम्बन्धी प्रारम्भिक कार्यवाही गर्ने ।
- मन्त्रालय तथा मातहतका कर्मचारीहरूको कार्य विवरण, कार्य विभाजन एवं जनशक्ति सम्बन्धी विवरण तयार गर्ने ।
- कर्मचारीहरूको वृत्ति विकासका लागि वैदेशिक तथा स्वदेशी तालिम, गोष्ठी सेमिनार, अध्ययन, अध्ययन भ्रमण आदिको आवश्यकता पहिचान तथा सहभागिताका लागि मनोनयन लगायतका आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।
- मन्त्रालयको भौतिक सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण, परिचालन र संभार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि प्राप्त हुने विदेशी छात्रवृत्तिको विवरण तथा सोको अभिलेख सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको केन्द्रिय प्रशासनिक निकायका रूपमा कार्य गर्ने तथा कर्मचारी विकाससँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने ।

- अन्य शाखाको क्षेत्र भित्र नपरेका आकस्मिक प्रकृतिका कामहरू गर्ने ।
- नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवम् अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

२) आर्थिक प्रशासन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि प्रचलित ऐन नियम र आर्थिक कार्यविधि ऐन तथ सो सम्बन्धि नियमावलीको अधिनमा रहि मन्त्रालयको आर्थिक कारोबार संचालन गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतको बजेट तर्जुमा गरी स्विकृतिका लागि पेश गर्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायलाई उपलब्ध गराउने बजेट रबमको अख्तियारी तयार गर्ने र खर्च सम्बन्धी नम्सलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- कार्यक्रम बजेटको सम्बन्धमा योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखासँग समन्वय गरी बजेट तर्जुमा गर्ने ।
- स्विकृत बजेटको निकासालिने, लेखा राख्ने, प्रतिवेदन गर्ने, एकिकृत केन्द्रिय आर्थिक विवरण तयार गर्ने ।
- मन्त्रालयको लेखापरिक्षण गराउने र बेरुजु सम्परिक्षण गराउने ।
- मन्त्रालयको आर्थिक कारोबार सम्बन्धि श्रेस्ताहरूको जिम्मा लिई सुरक्षित राख्ने ।
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि विषयमा राय परामर्श प्रदान गर्ने ।
- आन्तरिक व्यवस्थापन शाखाको सहयोग लिई मन्त्रालयका कर्मचारीहरूको तलवी प्रतिवेदन पारित गरी तलब भत्ता वितरण गर्ने ।
- बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धमा आवश्यक कार्यवाही गरी प्रगति विवरण पठाउने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
- नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

३) युवा परिचालन तथा परामर्श शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- युवा सम्बन्धी नीति, रणनीत र कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समन्वय,
- राष्ट्रिय युवा नीति र युथ भिजन-२०२५ को कार्ययोजना निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय युवा परिषदको सञ्चालनको सहजीकरण तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा विकास तथा युवा सम्बद्ध अन्य कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अध्ययन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य,
- युवा नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकास सम्बन्धी कार्य
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा युवा आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय एकता सुदृढीकरणका लागि युवा शिविर, सम्मेलन, भेला आयोजना,
- अन्तरप्रदेश युवा आदान-प्रदान कार्यको समन्वय,
- युवा महोत्सव तथा बहुसाँस्कृतिक क्रियाकलापहरूको आयोजनाको समन्वय,
- दिगो विकास लक्ष्य (SDGs)का युवासँग सम्बन्धित लक्ष्यहरू कार्यान्वयनको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मानसम्बन्धी कार्य,
- युवा स्वयंसेवक परिचालन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,

- आन्तरिक र बाह्य युवा अनुभव आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- अन्तरसरकारी निकायसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा परिचालनसम्बन्धी द्विपक्षीय समझदारी सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय एकता र राष्ट्रनिर्माण सम्बन्धी वक्तृत्वकला सम्बन्धी कार्य,
- युवा स्वास्थ्य र सचेतना, वातावरण संरक्षणमा युवा परिचालन सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल स्काउटको सम्पर्क शाखाको कार्य,
- युवा र युवा संस्थाद्वारा सञ्चालन गरिने सीपमूलक तालिम तथा स्वरोजगारमूलक तालिम सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- राष्ट्रिय युवा परिषदको सम्पर्क शाखाको कार्य गर्ने,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू सम्पादन गर्ने ।

४) युवा उद्यमशीलता विकास तथा लगानी प्रवर्धन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- युथ भिजन-२०२५ का आधारमा युवा उद्यमशीलता तथा रोजगार विकासका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- युवा लक्षित मागमा आधारित सीप विकास तालिम कार्यक्रमको पहिचान र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- उद्यमी युवाहरूको सञ्जाल गठन र परिचालन सम्बन्धी कार्य,
- युवा उद्यमशीलता सम्बन्धी समन्वयको कार्य,
- उद्यमी युवालाई सम्मान तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्य,
- उद्यमसम्बन्धी महोत्सवको समन्वयसम्बन्धी कार्य,
- विषयक्षेत्रका आधारमा अगुवा उद्यमी युवाको प्रोफाइल तयार पार्ने कार्य,
- दिगो विकास लक्ष्य (SDGs)का युवासम्बन्धी लक्ष्य कार्यान्वयनको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा उद्यमशीलता विकासका लागि विज्ञहरूसँग परामर्श कार्यक्रमको समन्वय,
- युवा उद्यमशीलता विकासका लागि युवाका क्षेत्रमा कार्यरत गैसससँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा रोजगारको अवस्था सम्बन्धी स्थानीय तहबाट सङ्कलन हुने तथ्याङ्क एकीकृत गरी प्रकाशन गर्ने,
- युवालाई सीप र क्षमताका आधारमा उद्यमका लागि सहज कर्जा प्रवाह सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- युवालाई देशमा उपलब्ध आर्थिक तथा रोजगारीका अवसरबाट लाभ लिन उत्प्रेरित गर्ने,
- युवा तथा साना व्यावसायी स्वरोजगार कोषबाट युवामा हुने लगानी कार्यको सहजीकरण र अनुगमन गर्ने,
- युवाको सहकारी तथा वित्तीय संस्थामा सहज र सरल पहुँच अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यको समन्वय गर्ने,
- युवाका लागि वित्तीय साक्षरता र नयाँ व्यवसाय थालनीसम्बन्धी तालिम सञ्चालन सम्बन्धी कार्य,
- युवा उद्यमी परामर्श तथा वित्तीय सेवा सहजीकरणका लागि युवा विकासका क्षेत्रका कार्यरत सरकारी निकाय,सहकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य,
- युवा तथा साना व्यावसायी स्वरोजगार कोषको लगानी सम्बन्धी विधि र कार्यप्रक्रिया सम्बन्धी कार्य,
- सफल युवा प्रतिभा तथा उद्यमीको खोजी गरी प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- युवालाई श्रमको सम्मान गर्दै र उत्पादनसँग जोड्ने सम्बन्धी कार्य,
- एक स्थानीय तह एक उत्पादन कार्यक्रमका लागि स्थानीय तह र प्रदेशसँग समन्वयको कार्य,

- युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषको सम्पर्क शाखाको रूपमा काम गर्ने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने, गराउने,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

५) योजना, अनुगमन तथा विकास सहायता समन्वय शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- मन्त्रालयको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने ।
- युवा तथा खेलकुद विकास सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रमहरू तयार गर्ने ।
- युवा तथा खेलकुद विकास सम्बन्धी आवधिक (अल्पकालिन, मध्य र दीर्घकालिन) योजनाहरू तयार गर्ने ।
- जिल्ला तथ क्षेत्रस्तरीय कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका निकाय तथा सम्बन्धित संस्थाबाट प्राप्त योजना तथा कार्यक्रमलाई अन्तिम रूप दिई राष्ट्रिय यज्ञनामा समाहित गर्न राष्ट्रिय योजना आयोगमा सिफारिस सहित पठाउने ।
- वैदेशिक सहयोगका सम्बन्धमा सरकारका अन्य मन्त्रालय, आयोग, सचिवालय र दातृ निकायसँग सहयोग र सम्बन्ध विस्तार गर्न आवश्यक कार्य गर्ने ।
- युवा विकास सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार तथा सम्मेलन सम्बन्धि कार्य गर्ने गराउने ।
- योजना शाखासँग समन्वय गरी वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- युवा विकास र परिचालनका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- आन्तरिक व्यवस्थापन शाखाबाट अनुरोध भई आएका जनशक्ति विकास सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि वैदेशिक सहयोगको परिचालन गर्न पहल गर्ने ।
- युवा, खेलकुद र स्काउटको विकास र विस्तारका लागि वैदेशिक सहयोगको सम्भाव्यता र आवश्यकताको क्षेत्र पहिचान गर्ने ।
- युवा, खेलकुद र स्काउटका सम्बन्धमा सहयोग गर्ने विभिन्न वैदेशिक दातृ निकायहरू बीच सम्बन्ध सम्बन्धी कार्य गर्ने । युवा, खेलकुद तथा स्काउटसँग सम्बन्धी विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गरी नीति निर्धारणमा सहयोग गर्ने ।
- युवा, खेलकुद तथा स्काउटसँग सम्बन्धी अनुसन्धान तथा विकाससँग सम्बन्धित कार्यमा सहयोग र समन्वय गर्ने ।
- अनुसन्धानबाट प्राप्त निष्कर्षहरूको प्रचार प्रसार गराउने ।
- मन्त्रालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमअनुसार अनुगमन कार्ययोजना तथा मूल्यांकन सूचकहरू तयार गरी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ।
- स्वीकृत कार्ययोजना अनुसार कार्यक्रम कार्यान्वयनको आवश्यकतानुसार अनुगमन एवं निरीक्षण गरी यस सम्बन्धी पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने ।
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका बाधा अड्काउ हटाउने र समस्या समाधान गर्न सहयोग गर्ने ।
- आयोजना र परियोजनाहरूको चौमासिक प्रगति समीक्षाका लागि विवरण तयार गर्ने, प्रगति समीक्षा गर्ने, प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

- मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति विवरण तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग लगायत सम्बन्धित निकायहरूमा पठाउने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने र बैठक आयोजना गर्ने कार्य ।

नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

६) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विषयहरूका ऐन नियम तर्जुमा गर्ने ।
- मन्त्रालयसम्बन्धी पर्ने आएका मुद्दा मामिला सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयहरूका ऐन नियम तर्जुमाका लागि कानून तथा फैसला कार्यान्वयन गर्ने ।
- जग्गा अधिकरण र भोगाधिकार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयका महाशाखा, शाखा तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूलाई आवश्यक परेको बेलामा कानुनी सल्लाह उपलब्ध गराउने ।
- मन्त्रालयबाट प्रकाशित गराउनुपर्ने नियम विनियम सूचना आदि नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गराउने व्यवस्था गर्ने ।
- अदालतबाट भएका फैसला कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
- नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

खेलकुद विकास महाशाखा

महाशाखा र अन्तरगतका शाखाहरू	कार्यजिम्मेवारी र कार्यविवरण
खेलकुद विकास महाशाखा	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रियस्तरका खेलकुदसम्बन्धी संघसंस्थाहरूसँग सम्पर्क, सम्बन्ध, समन्वय र सहजीकरण कार्य गर्ने र त्यस्ता संघसंस्थाहरूको कार्यहरूको नियमन गर्ने गराउने, • राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को सम्पर्क महाशाखाको कार्य, • राष्ट्रिय स्तरका खेल संघसंस्थाहरूको नियमन र अनुगमनसम्बन्धी कार्य, • स्थानीय, प्रदेश, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा खेलकुद विकास र प्रवर्द्धनसम्बन्धी कार्य र सो कार्यहरूको समन्वय, • स्थानीय, प्रदेशस्तरीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता सम्बन्धी कार्यहरू, • राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगितासम्बन्धी कार्यको समन्वय, • राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्सँग सम्बन्धित कार्यहरू,

	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यालय तथा विश्वविद्यालयमा सञ्चालन गरिने खेलकुद सम्बन्धी प्राज्ञिक पाठ्यक्रम विकास र कार्यान्वयनमा समन्वय, • पारा खेलकुदसम्बन्धी कार्य, • खेल पूर्वाधारहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन, मर्मतसम्भार र उपयोगसम्बन्धी कार्यविधि र मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य, • एक खेल एक एकेडेमी र खेल विश्वविद्यालयको स्थापना तथा विकासका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विश्वविद्यालयसँग सम्पर्क र समन्वय, • देशमा खेल पर्यटनको विकासका लागि सम्बन्धित स्वदेशी तथा विदेशी सरोकारवालासँग समन्वय सम्बन्धी कार्य, • खेलकुद संघसंस्थाहरूलाई उपलब्ध गराउने अनुदानसम्बन्धी कार्य विधिहरूको तर्जुमा, • खेलकुद क्लब तथा संघ संस्थाहरूमा विदेशी खेलाडी/प्रशिक्षक राख्नु पर्दा सो खेलाडी/प्रशिक्षकको प्राप्ति सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा र सिफारिस सम्बन्धी कार्य, • खेलकुद सम्बन्धी संघहरूको दर्ता प्रक्रिया सम्बन्धमा स्थानीय तह, प्रदेश र राष्ट्रियस्तरमा केन्द्रले अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि तथा कार्य प्रकृया सम्बन्धी कार्यहरू, • विदेशी खेलाडी तथा प्रशिक्षकहरूको गैर पर्यटकीय भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्यहरू, • स्थानीयतह, प्रदेश र केन्द्रबाट निर्माणहुने खेलकुद पूर्वाधारहरूको कार्यहरूको समन्वय सम्बन्धी कार्यहरू, • खेल संग्राहलयको नीति तथा मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्यहरू, • अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपका खेल पूर्वाधारहरूको पहिचान र सर्वेक्षण गर्ने, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(DPR) तयार गर्ने र निर्माण कार्यको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू, • परम्परागत, सहासिक एवं पर्यटकीय खेलकुदको विकास, प्रतियोगिता र तालिम समन्वयको कार्य, • नेपालको खेलकुद क्षेत्रको विकासको लागि रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने सम्बन्धी कार्यहरू, • खेलकुद प्रतिभा सम्मानसम्बन्धी कार्यहरू, • खेल पूर्वाधारको अभिलेख व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यहरू, • स्पोर्ट्स मेडिसिन तथाखेलमाप्रतिबन्धितऔषधिसेवनविरुद्ध जनचेतनामूलक पैरवी, अनुसन्धान र अनुगमनसम्बन्धी कार्यहरू, • खेलाडी कल्याण तथा प्रोत्साहनसम्बन्धी कार्य, कार्यविधि र मापदण्डको तर्जुमा सम्बन्धी कार्यहरू, • खेलाडी परामर्शसम्बन्धी कार्यहरू, • खेल संघसंस्थालाई उपलब्ध गराइने अनुदानसम्बन्धी कार्यविधिको तर्जुमा र मापदण्ड सम्बन्धी कार्यहरू, • हाई अल्टिच्युड स्पोर्ट्सकोपहिचान गर्ने, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने रहाई अल्टिच्युड स्पोर्ट्स तालिम केन्द्रको निर्माण एवम् कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्यहरू,
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल ओलम्पिक कमिटी, एन्फा, क्यानलगायतका संस्थाको अनुगमन र नियमनसम्बन्धी कार्यहरू, • तोकिएबमोजिम अन्य काम गर्ने गराउने ।
महाशाखा अन्तरगतका शाखाहरू <ul style="list-style-type: none"> • खेल पूर्वाधार विकास शाखा, • खेलकुद प्रवर्धन शाखा, • खेलकुद प्रतियोगिता शाखा, • खेल संघसंस्था समन्वय शाखा 	

१) खेल पूर्वाधार विकास शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- खेल पूर्वाधारहरूको मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य,
- खेल पूर्वाधारहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन, मर्मत सम्भार र उपयोगसम्बन्धी कार्यविधि र मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- खेल पूर्वाधारको अभिलेख तयारी सम्बन्धी कार्य,
- विभिन्न खेल पूर्वाधारहरूको पहिचान, विकास र विस्तारका लागि आवश्यक प्राविधिक कागजात तयारीको कार्य,
- अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपका खेल पूर्वाधारहरूको पहिचान र सर्वेक्षण गर्ने, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(DPR) तयार गर्ने,
- खेल पूर्वाधार निर्माणको डि.पि.आर., ड्रइङ, डिजाइनसम्बन्धी कार्य,
- हाइ अल्टिच्युड स्पोर्टस् र साहसिक खेलको पूर्वाधार पहिचान, डि.पि.आर. तयारी सम्बन्धी कार्य,
- खेलकुदको क्षेत्रमा विश्वमा भएका नविन प्रविधिहरूको जानकारी र उपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- खेल पूर्वाधार निर्माणको अनुगमन तथा गुणस्तर कायम सम्बन्धी कार्य,
- Sports City सम्बन्धी कार्यहरू,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारसम्बन्धी कार्य,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू ।

२) खेलकुद प्रवर्धन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- राष्ट्रिय खेलकुद नीतिको तर्जुमा, पुनरावलोकन, संसोधन र कार्यान्वयनमा सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् सम्बन्धी कार्य,
- परम्परागत, साहसिक एवं पर्यटकीय खेलकुदको विकास, प्रतियोगिता र तालिम समन्वयको कार्य,
- खेलकुद विकासका लागि विद्यालय तथा विश्वविद्यालयमा सञ्चालन गर्नुपर्ने प्राज्ञिक कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- एक खेल एक एकेडेमी र खेल विश्वविद्यालयको स्थापना तथा विकासका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विश्वविद्यालयसँग सम्पर्क र समन्वय,
- नेपालका परम्परागत खेलहरूको पहिचान गरी तिनीहरूको संरक्षण र विकास सम्बन्धी कार्य गर्ने,

- देशमा खेल पर्यटनको विकासको कार्य गर्ने,
- स्पोर्ट्स मेडिसिन तथा खेलमा प्रतिबन्धित औषधि सेवन विरुद्ध जनचेतनामूलक पैरवी, अनुसन्धान र अनुगमनसम्बन्धी कार्य,
- खेलाडी तथा प्रशिक्षकको विमा तथा कल्याणसम्बन्धी कार्य,
- खेल संघसंस्थाहरूलाई उपलब्ध गराइने अनुदानसम्बन्धी विधि, प्रक्रिया र मापदण्डको तर्जुमा,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पदक प्राप्त गर्ने तथा कीर्तिमानी खेलाडीको प्रोत्साहनका लागि आवश्यक कार्य गर्ने,
- विद्यालय तथा विश्वविद्यालयका संचालन गरिने सह क्रियाकलाप सम्बन्धी शिक्षकहरूलाई तालिम पाठ्यक्रमको विकास र तालिम संचालन तथा अनुगमन गर्ने,
- खेलकुद क्षेत्रमा नवप्रवर्तनका लागि अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- खेलाडी, प्रशिक्षक, खेल संघ तथा खेलका लागि तालिमको सक्षमताको मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने, गराउने,
- राष्ट्रिय खेल लगायत नेपालका उदीयमान खेलहरूको विकासका लागि प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रमहरूको विकास गर्ने,
- खेलकुद विकास सम्बन्धी स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- सङ्ग्राहलयको प्रोत्साहनका लागि कार्यक्रमको विकास गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनसम्बन्धी कार्य,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू ।

३) खेलकुद प्रतियोगिता शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा संचालन हुने खेलकुद प्रतियोगिताहरूको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरको खेलकुद प्रतियोगितामा प्रतिस्पर्धा गर्नसक्ने खेलाडी उत्पादन हुनेगरी खेलको स्तर वृद्धि सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय, प्रदेश स्तरीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना र सहभागितासम्बन्धी कार्य,
- खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालनका मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरका खेलकुद प्रतिभा सम्मानसम्बन्धी कार्य,
- खेलाडी पुरस्कार मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य,
- हाइ अल्टिच्युड स्पोर्ट्स र साहसिक खेलको प्रतियोगिता सञ्चालनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- एन्टी डोपिङसम्बन्धी कार्य,
- विश्वविद्यालय खेलकुद प्रतियोगिताको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- खेलकुद विकास सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- विदेशी प्रशिक्षक व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू ।

४) खेल संघसंस्था समन्वय शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- सबै तहका सरकार र विभिन्न निकायहरूबाट सञ्चालित खेलकुद सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको समन्वय गर्ने, गराउने कार्य,
- विद्यालय तथा विश्वविद्यालयमा संचालन गरिने खेलकुद सम्बन्धी प्राज्ञिक पाठ्यक्रम विकास र कार्यान्वयन, पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को सम्पर्क शाखाको कार्य,
- खेलकुदसम्बन्धी संस्थाको आबद्धता सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- खेल संघसंस्था र खेलकुद क्लबहरूको नियमनको कार्यविधि तर्जुमा र मापदण्ड र कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्य,
- खेल संघसंस्था र क्लबहरूको दर्ता कार्यविधि तर्जुमा,
- नेपाल ओलम्पिक कमिटी, एन्फा, क्यान लगायतका संस्थाहरूको कार्यको सहजीकरणसम्बन्धी कार्य, विभिन्न खेल संघहरूको कामको समन्वयसम्बन्धी कार्य,
- खेल संघसंस्थाहरूको वार्षिक क्रियाकलापहरूको प्रतिवेदन तयारी र प्रकाशनसम्बन्धी कार्य,
- शाखाको मासिक, चौमासिक वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने, गराउने,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ ले युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई प्राप्त ११ वटा कायदेशि र जिम्मेवारी पूरा गर्ने सिलसिलामा निम्नलिखित सेवाहरू प्रदान गरिदै आएको छ ।

- सबै सरोकारवाला युवाहरूलाई माग बमोजिम सूचना उपलब्ध गराउने,
- खेलकुद सामग्रीहरू मगाउँदा लाग्ने भ्याट तथा अन्य कर छुट सुविधाकालागि सिफारिस गर्ने,
- विदेशी खेलाडी, प्रशिक्षकको भिसा सिफारिस गर्ने,
- राष्ट्रिय युवा नीति, २०७२, राष्ट्रिय खेलकुद विकास ऐन - २०७७ यस मन्त्रालयबाट प्रकाशित विविध निर्देशिका, कार्यविधि लगायतका अन्य प्रकाशनहरू उपलब्ध गराउने,

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी

यस मन्त्रालय अन्तर्गतका दुई महाशाखाका शाखा तथा शाखा प्रमुखको विवरण यसप्रकार छः

युवा विकाश महाशाखा प्रमुख: सह सचिव श्री शिव प्रसाद रेग्मी

युवा तथा प्रशासन महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरू

क्र.सं.	शाखाको नाम	जिम्मेवार अधिकारी	पद
१	प्रशासन शाखा	लेखनाथ न्यौपाने	शाखा प्रमुख
२	युवा परिचालन तथा परामर्श शाखा	रमा भट्टराई	शाखा प्रमुख
३	आर्थिक प्रशासन शाखा	सुनिता सुवेदी	शाखा प्रमुख
४	युवा उद्यमशील विकास तथा लगानी प्रवर्द्धन शाखा	श्री हरी प्रसाद अधिकारी	शाखा प्रमुख
५	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	श्री सरिता रायमाझी	शाखा प्रमुख
६	योजना, अनुगमन तथा विकाश सहायता शाखा	दशरथ बुढा	शाखा प्रमुख

खेलकुद विकाश महाशाखा प्रमुख: सहसचिव श्री इम नारायण श्रेष्ठ

खेलकुद तथा संघसंस्था महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरू:-

क्र सं	शाखाको नाम	जिम्मेवार अधिकारी	पद
१	खेलकुद प्रवर्द्धन शाखा	शान्ति बहादुर बस्नेत	शाखा प्रमुख
२	खेलकुद प्रतियोगिता शाखा	विष्णु प्रसाद भट्टराई	शाखा प्रमुख
३	खेलकुद पूर्वाधार विकास शाखा	विष्णु प्रसाद भट्टराई	शाखा प्रमुख
४	खेल संघसंस्था समन्वय शाखा	सुदर्शन मरहठ्टा	शाखा प्रमुख

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

क्र.सं.	सेवाको किसिम	लाग्ने दस्तुर	समय	कैफियत
१	सूचना माग	१० पृष्ठसम्म निशुल्क र सोभन्दा माथि प्रति पृष्ठ रु ५।	१५ दिनभित्र	माग गरिएको सूचनाको प्रकृतिअनुसार कम समयमा पनि उपलब्ध हुन सक्ने
२	खेलकुद सामग्रीहरू मगाउँदा लाग्ने भ्याट तथा अन्य कर छुट सुविधाका लागि सिफारिस गर्ने		यथाशक्य छिटो	
३	विदेशी खेलाडी, प्रशिक्षकको भिसा सिफारिस गर्ने		यथाशक्य छिटो	
४	राष्ट्रिय युवा नीति, २०७२, राष्ट्रिय खेलकुद नीति, २०६७ तथा यस मन्त्रालयबाट प्रकाशित विभिन्न निर्देशिका, कार्यविधि तथा युवा बुलेटिन लगायतका अन्य प्रकाशनहरू उपलब्ध गराउने		माग गरेकै समयमा	

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

निर्णय गर्ने प्रक्रियाका सम्बन्धमा कागजात फाइल आदिको शुरू उत्थान गर्ने कार्यको थालनी शाखा अधिकृत तथा उप सचिवबाट र निर्णय गर्ने कार्य सहसचिव वा सचिव वा मन्त्रीस्तरबाट हुने ।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

निर्णय प्रक्रियामा संलग्न अधिकारीले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझेमा निर्णयकर्ता भन्दा १ तहमाथिको पदाधिकारी समक्ष उजुरी गर्न सकिने र त्यस्तो उजुरी उपर नियमानुसार कारवाही गरिने ।

९. सम्पादन गरेको कामको विवरण

आ.ब. २०८०/०८१ माघ, फागुन र चैत्रसम्म

१. युवा परिचालन तथा परामर्श शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- युवा प्रकाशन बार्षिक बुलेटिन
  - बीस वटासम्मको लेख रचनाहरू संकलन गर्ने भनिएकोमा हालसम्म १७ वटा लेख रचनाहरू संकलन भई सम्पादनको काम भइरहेको।
  - यसै आ.ब.को जेठ सम्ममा प्रकाशन गर्ने गरी तयारी भइरहेको।
- युवा सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको अन्तरमन्त्रालय समन्वय र सहजीकरण गोष्ठी
  - मा.मन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा अन्तरमन्त्रालय सहजीकरण समितिको गठन भइसकेको।
  - सातै प्रदेशमा युवा नीति माथि सुझाव संकलन भइसकेपश्चात मा.मन्त्रीज्यूको समय लिएर बैठक गरिने।
  - श्रीमान सचिवज्यूको अध्यक्षतामा अन्तरमन्त्रालय राष्ट्रिय युवा नीति अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति गठन गर्ने कार्यका लागि सम्बन्धित सबै मन्त्रालयहरूमा प्रतिनिधिहरू तोकिएका छन्। नीति कार्यान्वयनको अवस्था केही मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको र बाँकी मन्त्रालयहरूमा ताकेता गरिएको।
- युवा सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वय र सहजीकरण
  - प्रदेश र स्थानीय तहबाट आमन्त्रण गरिने पदाधिकारीहरूका विषयमा श्रीमान सचिवज्यूसँग प्रारम्भिक छलफल गरिएको।
  - कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक तयारीको कार्य भइरहेको।
- संघ प्रदेश तथा स्थानीय तह अन्तरसम्बन्ध ऐन, २०७७ को दफा २२ मा व्यवस्था भएको विषयगत समितिको बैठक
  - मातहतका निकायहरू राष्ट्रिय युवा परिषद्, नेपाल स्काउट, राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् र युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषका प्रतिनिधिज्यूहरू र श्रीमान सचिवज्यूको अध्यक्षतामा बैठक बसी उक्त समितिमा राखिने एजेण्डाहरूका विषयमा छलफल सम्पन्न भएको।
  - मातहतका निकायहरूमा उक्त समितिमा पेश गरिने एजेण्डाहरू माग गरी compile को काम भइरहेको।

२. कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- राष्ट्रिय युवा नीति, २०८० को मस्यौदा निर्माण भई प्रदेश स्तरीय सुझाव संकलन क्रममा रहेको।
- राष्ट्रिय खेलकुद नीति, २०८० निर्माणको क्रममा रहेको।

३. कर्मचारी प्रशासन शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- दैनिक प्रशासनिक कार्यहरू गरिएको।
- मन्त्रालयको व्यवस्थापन परीक्षण स्वमूल्यंकन गरी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाइएको।
- मन्त्रालयको संगठन संरचना तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणका लागि समितिको बैठक बसेको।
- जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदन तयार भएको।
- कार्यालय सामग्रीको खरिद प्रक्रिया सम्पन्न गरिएको।
- करार कर्मचारीहरूसँग तेश्रो त्रैमासिकको लागि करार सम्झौता गरिएको।
- मन्त्रालयमा सरुवा भई आएका कर्मचारीहरूको मन्त्रालय र अन्तर्गत पदस्थापना गरिएको तथा सरुवा सम्बन्धी कार्य गरिएको।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूको अस्थायी दरबन्दी स्वीकृती सम्बन्धी कार्य गरिएको।
- मन्त्रालयको भौतिक सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण, परिचालन र संभार सम्बन्धी कार्य गरिएको।

४. आर्थिक प्रशासन शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- दैनिक आर्थिक प्रशासनको कार्य संचालन हुदै आएको।
- आर्थिक प्रशासन शाखासँग सम्बन्धित राय सुझाव प्रदान गरिएको।

५. योजना अनुगमन तथा विकास सहायता शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- अर्धवार्षिक प्रगति समिक्षा तथा मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक सम्पन्न भएको।
- आ.ब.२०८१/८२ को लागि प्रस्तावित वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा भएको।
- नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनको प्रगति मासिक रूपमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाइएको।

६. युवा उद्यमशील विकास तथा लगानी प्रवर्द्धनशाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान तथा युवा पत्रकारिता पुरस्कार
- टेलिभिजनबाट युवा सरोकार कार्यक्रम निर्माण तथा प्रशारणको लागि जी टु जी प्रक्रिया मार्फत नेपाल टेलिभिजनसँग मिति २०८० साल माघ १४ गते सम्झौता भई कार्य प्रारम्भ भइरहेको छ। कुल २३ इपिसोड निर्माण तथा प्रशारण गर्ने गराउने भएको सम्झौतामा हालसम्म ११ वटा इपिसोड प्रशारण भइरहेको छ।
- राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मानको लागि विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाका गरी २४ वटा आवेदन परेको र युवा पत्रकारिता पुरस्कारको लागि युवाका क्षेत्रमा कार्यरत पत्रकारहरूका २७ वटा आवेदन परेको छ।
- राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान कार्यविधि, २०७२ को दफा ७ बमोजिम राष्ट्रिय युवा प्रतिभा छनौट सिफारिस समिति गठन गरी पदाधिकारीलाई पत्राचार गरिएको छ। युवा पत्रकारिता पुरस्कारको लागि युवा पत्रकारिता पुरस्कार कार्यविधि, २०७५ को दफा ६ बमोजिमको युवा पत्रकारिता पुरस्कार सिफारिस समिति गठन गरी पदाधिकारीलाई पत्राचार गरिएको छ।

७. खेल संघसंस्था समन्वय शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- खेलाडीहरूको कार्य सहमति श्रम स्विकृति र गैर पर्यटकिय भिसाको लागि सिफारिस गरिएको ।
- रग्वि, वक्सिड र फेन्सिड प्रशिक्षक नियुक्तिका साथै कार्य सहमति, श्रम स्वीकृति र गैर पर्यटकीय भिसाको लागि सिफारिस गरिएको ।
- प्रशिक्षकका परिवार सहित डिपेन्डेन्ट भिसा सिफारिस गरिएको ।
- खेलकुद पदाधिकारी लगायत खेलाडीलाई भिसा सिफारिस गरिएको ।

८. खेलकुद प्रवर्द्धन शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- खेलकुद शिक्षक तालिम सञ्चालन कार्यक्रम अन्तर्गत कोशी, मधेश, बागमती, लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रसँगको सम्झौता बमोजिम जम्मा १७१ जना खेलकुद शिक्षकहरूलाई तालिम प्रदान गरिएको ।
- राष्ट्रिय खेलकुद सम्मान कार्यक्रम अन्तर्गत ९ जना (खेलाडी, प्रशिक्षक, फिजियो र निर्णायक) लाई नगद पुरस्कार सहित सम्मान गरिएको ।
- खेलकुद पत्रकारिता सम्मान तथा पुरस्कार कार्यक्रम अन्तर्गत ९ जना खेलकुद पत्रकारहरूलाई नगद पुरस्कार सहित सम्मान गरिएको ।
- खेलकुदमा प्रतिबन्धित औषधी सेवन एवं विधि विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम अन्तर्गत गुल्मी र लमजुङमा ५०/५० जना गरी १०० जनाको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
- खेलकुदमा लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम अन्तर्गत बारामा ५० जनाको लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।

९. खेलकुद प्रतियोगिता शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- एन्फाका पदाधिकारीले राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्बाट स्वीकृती नलिई वैदेशिक कार्यक्रममा सहभागी हुन लागेको, दशरथ रंगशालाको दुरावस्था रहेको सम्बन्धमा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्लाई निर्देशन दिईएको
- अन्तराष्ट्रिय खेलकुद कार्यक्रममा खेलसम्बद्ध व्यक्ति तथा पदाधिकारीलाई प्रस्थान अनुमती दिँदा रा.खे.प.को स्वीकृत पत्र बमोजिम मात्र दिने व्यवस्थाको लागि गृह मन्त्रालयमा मिति २०८०/११/३० मा अनुरोध गरिएको)
- मिति २०८०/१२/०२ मा ललितपुरको सातदोबाटोमा खेलाडी दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
- अन्तराष्ट्रिय पदक विजेता खेलाडी र राष्ट्रिय खेलाडीबीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम र खेलाडी दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रमको तयारी कार्य भइरहेको ।
- लुम्बिनी प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालयको मिति २०८०।१२।०२ को पत्र बमोजिम अमेरिकाको TEXAS मा सन् २०२४ मार्चमा हुने कार्यक्रममा सहभागिता सम्बन्धमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र रा.खे.प.मा ले लेखि पठाइएको ।
- खेलाडी पुरस्कार (१९ औँ एशियन गेम, ICC Men's T-20) सम्बन्धमाँ नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् समक्ष प्रस्ताव पेश गर्न सहमतीको लागि अर्थ मन्त्रालयमा पुनः अनुरोध गरिएको ।

- मन्त्रालय सम्बद्ध युवा तथा खेलकुदका सवालहरूका सम्बन्धमा संसद बैठकमा गई टिपोट गर्ने गरिएको

१०. खेलकुद पूर्वाधार शाखा,

- दैनिक प्रशासनिक कार्यहरू गरिएको ।

सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

कार्यालय प्रमुख:

नाम: रविलाल पन्थ

पद: सचिव

सूचना अधिकारी:

नाम: लेखनाथ न्यौपाने

पद: उपसचिव

सम्पर्क: ९८४१४२८७७१

सहायक सूचना अधिकारी:

नाम:

पद: शाखा अधिकृत

मातहतका सूचना अधिकारी र कार्यालय प्रमुखको नाम र पद:

राष्ट्रिय युवा परिषद्

नाम: राज कुमारी खत्री

पद: सूचना अधिकारी

सम्पर्क: ९८४५९०११४४

राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्

नाम: खुसराज दाहाल

सम्पर्क: ०१-५३६२०७९

नेपाल स्काउट

नाम: प्रदिप बगाले

पद: सहायक निर्देशक

सम्पर्क: ९८४१५११९३५

युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष सचिवालय

नाम: नारायणदत्त देवकोटा

पद: कार्यक्रम तथा सूचना शाखा प्रमुख

१०. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

यस मन्त्रालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र कामकारबाही व्यवस्थित गर्नका लागि निम्नलिखित ऐन, नियम तथा नीति, निर्देशिका र कार्यविधिहरू प्रचलनमा रहेका छन्:

- राष्ट्रिय खेलकुद विकास ऐन, २०७७
- राष्ट्रिय युवा परिषद ऐन, २०७२
- नेपाल स्काउट ऐन, २०५०
- राष्ट्रिय युवा नीति, २०७२
- राष्ट्रिय खेलकुद नीति, २०६७
- युथ भिजन २०२५
- राष्ट्रपति रनिडशिल्ड तथा विद्यालय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन निर्देशिका, २०७० (चौथो संशोधन)
- राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मानकार्यविधि (दोस्रो संशोधन), २०७८
- राष्ट्रिय खेलकुद प्रतिभा सम्मान (दोश्रो संशोधन) कार्यविधि, २०६८
- खेलकुद मैदान निर्माण तथा मर्मत र खेलकुद सामग्री सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६७
- पारा र स्पेसल खेलकुद सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६७
- राष्ट्रिय खेलकुद पुरस्कार तथा सम्मान कार्यविधि, २०७२
- खेलकुद प्रशिक्षणका लागि युवा स्वयंसेवक परिचालन कार्यविधि, २०७२
- सूचनाको हकसम्बन्धी निवेदनको कारबाही र किनारा गर्ने आन्तरिक कार्यविधि, २०७२
- युवा अनुभव आदान प्रदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७२
- युवा पत्रकारिता पुरस्कार कार्यविधि, २०७५
- राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन निर्देशिका, २०७९
- फाप्ला अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट मैदान तथा खेलग्राम पूर्वाधार निर्माण विकास समिति गठन आदेश, २०७९
- सहूलियतपूर्ण कर्जाका लागि ब्याज अनुदान सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७५ (दोस्रो संशोधन सहित)
- तेह्रौं दक्षिण एशियाली खेलकुद सन् २०१९, आयोजना तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६
- राष्ट्रिय खेलकुद विकास नियमावली, २०७९
- राष्ट्रिय युवा परिषद नियमावली, २०७३

११. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अघावधिक विवरण (असोज सम्मको)

तेस्रो त्रैमासिक (२०८० चैत्र सम्मको प्रगति रु हजारमा)			
सि.नं.	व.उ.शी.नं.	कुल बजेट	कुल खर्च
१	पूँजिगत खर्च (३४३०००११४)	१५००	२४७
२	चालु खर्च (३४३०००११३)	५५४००	३३५११
३	राष्ट्रिय युवा परिचालन कार्यक्रम (३४३००१०)	९७००	१४२१
४	खेलकुद विकास कार्यक्रम (३४३००१०२३)	२७२८०	२२३७७
५	अथ बजेट/औषधी उपचार (६०१०००१६३)	०	०
६	अर्थ बजेट/संचित विदा (६०१०००१३३)	०	०
		९३८८०	५७५५६

१२. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

- नागरिक वडापत्र तयार पारी मन्त्रालयको वेभसाइटमा राखिएको ।
- मन्त्रालयका सम्बन्धमा कुनै उजुरी वा गुनासो भए गोप्य रूपमा उजुरी गर्न उजुरी पेटिकाको व्यवस्था गरिएको,
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनको दफा ५(३) अनुसार ३/३ महिनामा Proactive Disclosure नियमित रूपमा प्रकाशन गरिएको ।

१३. अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण छैन ।

१४. सार्वजनिक निकायको वेभसाईट भए सोको विवरण

Website: www.moys.gov.np
 Facebook page: <https://www.facebook.com/moysnepall/>
 Twitter: <https://twitter.com/youthmoys>

१५. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता र ऋण, अनुदान एवम् प्रावधिक सहयोग वा सम्झौता सम्बन्धी विवरण छैन ।

१६. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन वेभसाइटमा रहेको ।

१७. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि

छ ।

१८. सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिइएको विषय

क्र.सं	सूचना माग गर्नेको नाम, ठेगाना र सूचनामा हक माग गरेको मिति	माग गरेको सूचनाको संक्षिप्त विवरण	सूचना दिए नदिएको र सो निर्णय को मिति	सूचना कार्यालय प्रमुख वा सूचना अधिकारी मध्ये कुन तहबाट सूचना दिइएको	नदिइएको भए सोको कारण	कैफियत
टेलिफोन मार्फत सूचनाहरू प्रदान गरिएको						

१९. सार्वजनिक निकायका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण

मन्त्रालयका गतिविधि तथा युवा तथा खेलकुद विकाससम्बन्धी लेखरचनाहरू समेटी युवा पुस्तक नियमित रूपमा प्रकाशन हुँदै आएको छ र सो बुलेटिन माथि उल्लेख गरिएको वेबसाइटमा राखिएको छ । यस मन्त्रालयका सार्वजनिक सरोकारका सूचनाहरू मन्त्रालयको www.moys.gov.np वेबसाइटमा राखे गरिएको छ ।